

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

19.05.2017 № 16-936

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на II квартал 2017 року проведено аудит ефективності виконання повноважень органами державної влади в частині контролю за повнотою та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води, за результатами якого встановлено, що органами державної влади не забезпечено створення ефективної та дієвої системи державного контролю за обсягами забору та використання води, яка є об'єктом оподаткування рентною платою, і, як наслідок, на сьогодні водні ресурси використовуються нераціонально і неефективно, а діючий механізм рентної плати не стимулює до скорочення безповоротних втрат, дотримання норм і лімітів споживання.

Протягом 2014–2016 років Мінприроди не забезпечено контролю за діяльністю підрозділів екології та природних ресурсів в частині звітування про видані дозволи на спеціальне водокористування; унаслідок відсутності контролю за поданням водокористувачами звітів про використання води за формою № 2ТП-водгосп (річна) кількість водокористувачів у системі державного обліку водокористування Держводагенства зменшилась майже на 10 відс.; Держгеонадрами не здійснювався облік користувачів підземних вод.

У цілому протягом 2014–2016 років до державного бюджету надійшло майже **1,9 млрд грн** рентної плати за спеціальне використання води. Водночас у 2016 році при збільшенні обсягу використаної води на **40,1 відс.** надходження рентної плати збільшилися лише на **26,1 відс.** (за рахунок підвищення ставок на 26,5 відсотка).

Мінфіном та ДФС не забезпечено належного рівня прогнозування та планування надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води. За відсутності дієвих заходів з боку ДФС (Міндоходів) щодо залучення платників до сплати рентної плати за спеціальне використання води органами ДФС (Міндоходів) не забезпечено виконання планових показників надходжень рентної плати (на загальну суму **397,8 млн грн**), допущено зростання сум податкового боргу з зазначеного платежу (в **2 рази**), а в результаті списання податкового боргу до державного бюджету не надійшло **7,3 млн гривень**.

ДФС (Міндоходів) також не забезпечено ефективного адміністрування рентної плати за спеціальне використання води, зокрема:

- **не забезпечено належного рівня контролю** за поданням платниками рентної плати податкової звітності та її звірки зі звітами про обсяги використаної води за формою № 2ТП-водгосп (річна), що призвело до розбіжностей з даними Держводагентства і, як наслідок, ризиків недонадходжень такої плати до державного бюджету. Аудитом встановлено подання податкової звітності з рентної плати за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики платниками, вид діяльності яких не відноситься до сфери гідроенергетики, і, відповідно, в результаті заниження ставки рентної плати **недонадходження державного бюджету** (виходячи з мінімальної ставки), за розрахунками аудиторів Рахункової палати, **становлять близько 0,5 млрд гривень;**

- **низький рівень подання водокористувачами податкової звітності з** рентної плати за спеціальне використання води (юридичними особами в середньому 55 відс., фізичними особами – 67,1 відс. у 2014 році та лише 38,8 відс. у 2015 році) **створює ризики неповного декларування** податкових зобов'язань з рентної плати платниками податку і, відповідно, **можливих втрат** державного бюджету від недонадходжень такого платежу;

- органами ДФС (Міндоходів) **не забезпечено 100-відсоткового проведення камеральних перевірок** податкової звітності платників рентної плати, а внаслідок низької якості проведення документальних перевірок (рівень узгодження донарахованих сум **16,9 відс.**) за результатами адміністративного та судового оскарження платниками податкових повідомлень-рішень **скасовано 1,6 млн грн** донарахованих сум рентної плати за спеціальне використання води.

Заходи державного нагляду (контролю) у сфері охорони вод, раціонального використання та відтворення водних ресурсів, що здійснювались Держекоінспекцією, були **неефективними та не сприяли запобіганню порушенням законодавства у цій сфері.** Так, за результатами значної кількості проведених перевірок територіальними органами Держекоінспекції до державного бюджету надійшло лише **7,3 відс.** загальної суми (1,4 млрд грн) пред'явлених претензій та позовів за шкоду, заподіяну водним ресурсам.

Унаслідок незабезпечення Мінфіном і Мінприроди взаємодії Держекоінспекції та Держгеонадр з ДФС (Міндоходів) у здійсненні заходів, спрямованих на забезпечення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання водоохоронного законодавства (в частині обміну інформацією про виявлені порушення), **втрачено повноту визначення** об'єкта оподаткування рентною платою за спеціальне використання води і, відповідно, існують ризики недонадходження зазначеного платежу до державного бюджету.

Слід зазначити, що нормативно-правове забезпечення питань використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, адміністрування рентної плати за спеціальне використання води потребують удосконалення та узгодження між собою, зокрема:

- норми Податкового кодексу України не узгоджуються із нормами Водного кодексу України в частині припинення права юридичних та фізичних осіб на спеціальне водокористування в разі несплати рентної плати за

спеціальне використання води в строки, визначені законодавством; визначення вторинних водокористувачів;

- діючим законодавством не передбачено відповідальності за неподання водокористувачами звітів за формою № 2ТП-водгосп (річна) та не визначено необхідності складання організаціями, що належать до сфери управління Держводагентства, переліку водокористувачів, які не звітували про використання водних ресурсів, що негативно впливає на систему обліку водокористування.

Надається в порядку інформування.

З повагою

Т. в. п. Голови

О. С. Яременко